

I PEATÜKK

„Sa kujuta pilti, meite Anu, kuldraamis prillid nina pääl ja valge kittel selgas, patseerib tähtsa näoga palatist palatisse ja õpetab kohalikke tohtreid, kuda just peab patsiente tohterdama,“ teatas Mani, käsi sidemega kaelas, „kellele süst ahtrisse, kellele plaaster naaskli otsa ja ikka sedati edasi.“ Mees istus messiruumis diivanile ja võttis oma lahutamatu soni peast.

„Mis jura sa, pootsman, ajad,“ päris vanemtüürimees Kustas Käsk, „kes see Anu sul veel on?“

„Kudas sa meite Anu ep tea,“ imestas Mani ja selgitas, „sa peaksid mäletama küll, Kaluri Poja koloosis oli omal ajal söuke sekretäri-mamsel.“

„Oota, oota,“ läksid Prikasi silmad suureks, „kas sa mõtled Laasi Anu? Seda, kes oli esimehe sekretär ja siis järsku silmapiirilt kadus.“ Siinkohal pilgutas Kustas paljutähenduslikult silma ja pilkav naeratus libises üle mehe palge, kui ta kätega teatavaid liigutusi tegi. Jaagule, kes vanemtüürimehe kõrval messiruumis suppi helpis, ei meeldinud Prikasi vihjed. Ta pani lusika rõhutatult lauale:

„Kas sina, Kustas, olid neil lampi hoidmas või tekki peale sikutama, et nii täpselt seda asja tead?“ Vanemtüürimees kohmetus ning pomises ennast õigustades ja silmi peites:

„Noh, kas tead, naised on ju teada ja kõik rääkisid, et Sink teda kantseldas.“ Valusalt lõikas Jaagu kõrvu see „naised on ju teada“. Nad mõlemad Kustasega olid kõrvetada saanud ja seetõttu jäi Prikasil ka pikk reis Kesvalt Kamtšatkale tegemata. Nüüd oli ta pärast lahutust Dromial tagasi, kuid kibestumine naissoos uuristas mehe hinge sügava pesa, mis aga sugugi ei seganud teda kohalikele kaunitaridele

veel hoogsamalt silma viskamast. Selle peale vangutas Mani pead ja mainis teatud kadedusega:

„Vaada, küll meni mees ikka jõvab!”

„Mis me neist kuulujuttudest pasteldame,” püüdis Jaak öeldut leevendada ja tõttas pootsmani teabesse parandusi tegema. „Mani paneb nagu tavaliselt asjale jumet juurde, aga tõsi on see, et Anu Trofimova on Primorski linna haigla vanemõde ja tohtrite õpetamisest on asi väga kaugel.”

„Anu Trofimova?” küsis Prikas imestunult. Volmer noogutas:

„Nii oli Anu mehe nimi, kes teenis ohvitserina aatomiallveelaeval, kuid on tänaseks päevaks siit ilmast lahkunud.”

„Pahandus, mida ta sii enam passib? Aeg olaks ammu kodumaale pörutada,” imestas Mani. „Eesti peaaegu et juba vaba maa, varsti ep saagid enam tagasi.” Mõtlikult vaatas Jaak supitaldrikusse ja pomises:

„Kui juhtud nägema, eks sa küsi tema käest.” Silm kissis, vaatas pootsman lakke, pööras siis kavala pilgu kaptenile ja, vibutades kaela riputatud kätt, arvas:

„Pahandus, varsti tulab haiglasse sidet vahetama minna, kindla pääle astun läbi ja küsin, kas ta änam eestlane põlegid.”

„Muidugi,” turtsatas Volmer pahaselt, „seda on talle just kõige rohkem tarvis.”

„Aga mes,” teeskles Mani kohtlast, „äkkist inimene äi teagid, kuida Eestis kõik muutunud oo. Meitel oo ju selle aasta algusest puha see isemajandamine vöi mes ta oli.”

„Ja sina oled see õige mees teda õigele rajale pöörama,” turtsatas Kustas Käsk ja tõusis laua tagant.

„Äh, kedagist peab ka seda rasket tööd tegema,” ohkas pootsman teeseldult ja kehitas õlgu.

„Ma arvan, et pole sul tarvis kuhugi minna,” muigas kapten suppi helpides, „Anu lubas, kui aega saab, mõnel päeval laevast läbi astuda.” Üllatunult jäid mehed kaptenit tunnistama.

„Millal sa juba jõudsid trehvungi kogu leppida?” päris pootsman silmi pungitades. Jaak ei vastanud, viskas vaid käega, tõusis ja asetas tühja taldriku kambüüsi letile. Kapten oli juba lahkumas, kui Kustas teda peatas:

„Jaak, kas sa täna Pritšali ka lähed või võime sinu laua hõivata? Irina lubas minuga täna kõrtsi tulla.” Küsivalt jäi vanemtüürimees kaptenit silmitsema.

„Kuule, alles see oli sul Tamara?” imestas pootsman.

„Tamaral tuli mees merelt tagasi,” selgitas Prikas, „aga Irina on juba ammu soovinud Pritšali minna ning sinna kohtade saamine, nagu ise teate, ei ole mitte lihtne.” Jaak mõötis vanemtüürimeest pika pilguga ja noogutas siis, lisades pilkavalt:

„Prikas, katsu ikka tervist hoida, kõiki Kamtšatka naised ei jõua sa harida.” Kustas jättis kapteni märkuse tähelepanuta ja ütles messiruumist väljudes:

„Ma ütlen Pritšalis, et kapteni lauale on luba olemas.” Pootsman saatis teda iroonilise pilguga, pomisedes pead vangutades:

„Prikas oo mõtteks vettend kõik Venemaa naised ede vetta.”

„Eks ole igaüks meist oma vitsad saanud,” ühmas Volmer messiruumist lahkudes ja sisenes roolimajja, kus teine tüürimees Kaarel Helde vahti pidas. Tüürimehe binokkel, mis oli silmadele tõstetud, sihtis linna poole.

„Mis sa sellest Pritšalist vahid, varavõitu, vene naised pole jõudnud end veel ukse taha järjekorda sättida,” aasis Jaak noormeest. Kaarel, kelle pootsman oli tema teadmiste pärast Einsteiniks ristunud, pani binokli käest.

„*Homo sum, humani nihil a me alienum puto,*” pomises ta ja astus kaardikambrisse logiraamatut täitma. Kaarel oli olnud ka selle meeskonna liige, mis sooritas poolteist aastat tagasi kapten Volmeri juhtimisel kangelasliku 15 800 meremiili pikkuse reisi Kesvalt Kamtšatkale. Vahepeal oli mees jõudnud oma õppimisjärjega

Tartu Ülikooli ajalooteaduskonnas kolmandale kursusele ja naasnud tagasi Dromiale.

„Seleta nüüd lihtinimesele ka, mida sa seal pomisesid,” päris Volmer noormehele kaardikambrisse järgnedes. Einstein jätkas logiraamatu täitmist ja lausus:

„See tähendas, et ka mina olen inimene ja midagi inimlikku ei ole mulle võõras.” Ta lõpetas kirjutamise ja löi logiraamatu plaksuga kinni.

„Sul on kohe nii filosoofilised mõtted,” aasis kapten.

„Need ei ole minu mõtted,” raputas Kaarel oma blondi pead, „tegu on Publius Terentiusel, vanarooma kirjanikuga, kes tegelikult sündis Põhja-Aafrikas Kartaagos ning sattus orjana Rooma, kus tema andekust pani tähele võimukas senaator, kes andis talle hea hariduse ja lasi mehe vabaks.” Imestunult vaatas Volmer teist tüürimeest, kes ikka ja jälle suutis teda üllatada oma hämmastavate teadmistega ajaloost.

„Kuule, Kaarel, kuidas sa selliseid asju tead?” päris ta. „Ma saan aru, et õpid ajalugu, aga selliseid vähetähtsaid imepisikesi detaile on ju miljoneid.” Teine tüürimees naeratas häbelikult:

„Asi on selles, et ajalugu koosnebki pisidetailidest ja pealegi mind sellised asjad huvitavad. Kui kohtan tekstis taolisi mõttetarkusi, uurin välja tähenduse ning siis juba selle, kes ja millistel põhjustel on seda öelnud. Minu jaoks on see väga põnev teadmine.” Korraks Einstein vakatas, et siis innukalt jätkata: „Me kõik teame lauset *homo homini lupus est*.” Nähes kaptenit tähelepanelikult kuulamas, jätkas Kaarel: „Mina tahtsin aga teada, kes see mees oli, kes kuulutas, et inimene on inimesele hunt ja miks ta nii ütles.” Küsivalt vaatas tüürimees kaptenit.

„Ja kes ta siis oli?” päris Jaak, minnes Einsteini hasardiga kaasa.

„Tegu oli Rooma näitekirjaniku Titus Maccius Plautusega, kes elas 180 aastat enne Kristuse sündi ja oli tuntud oma komöödiatega, milles kirjeldas näitemängust näitemängu seda, kuidas lihtsameelsetel

kodanikel ikka ja jälle nahk üle kõrvade tõmmatakse.” All paugatas uks ja kuulda oli mööda treppi ülespoole rühkiva pootsmani laulujoru:

„Äi me ede tea, kas Volga vei sulle, aga üks tulab kindlasti, vaada, sedamoodu jah.” Mees jõudis silda, haaras soni peast ja pühkis käisega üle otsmiku: „Küll see sillatrepp oo ikka pitk ja see käsi ka veel nuhtluseks kaelas.” Mani raputas kaela seotud kätt.

„Ma vaatasin, et supi vohmimisel ei seganud käsi sind pooltki,” nõökis kapten.

„Vaada, Kükloobi tehtut tuleb süüa ja kiita, muidu oo nii nagu kaks nädalit tagasi, kui vanemmehaanik arvas, et koka vaaritatud sült põlevat muud kut seakõrvad ja muud rupskid ning mees sai sellise psühholoogilise trauma, nagu sa mäletad, et olime keik viis päeva kuiva pajjuki otsas. Läksin kajuuti asja uurima. Mees jõllitas moole ühe silmaga vastu ja ei sõnakestki rohkemat, päris hirm tuli pääle.” Pootsman sügas oma parukat ja tõmbas soni jälle pähe, jätkates arupidavalt: „Olaks Fjodor veel kärakat pand, ma saaks aru, aga mitte üks tonks. Täitsa kaine, muudku vahib, üks silm punnis ja ise vait kut sukk.”

„Ütlen ausalt, pootsman, sinu vaaritatud makaronidest *po flotski* sai selle viie päeva jooksul ka ikka villand,” aasis Volmer.

„Sai villand, sai villand,” pahutses Mani, „ma põle kõrgetes koolides käind, vaaritasi seda, mida oskasi, aga näe, nälga äi surnd kedagist.”

„Eks mehed käisid õhtuti Pritšalis söömas, sellepärast elus olemeegi,” narris Jaak Draakonit. Pootsman löi käega, lootsas illuminaatori alla, õngitses kastist binokli ja tõstis silmadele.

„Kaarel, oled vaba,” pöördus Jaak teise tüürimehe poole, „mine sööma, ma võtan sillavahi ise üle.” Kaarel Helde noogutas ja lahkus roolimajast. Volmer märkas, et ka pootsman oli keeranud binokli restorani suunas ja pomises vaikselt:

„Esimesed linnukesed oo saabund.”

„Mis sa neist linnukestest uurid, omal käed-jalad haiged,” nõökis Volmer.

„Vaada, kaptenisaks, esteks ainult üks käsi oo paelaga kaelas ja teiseks oo kõik muu ju parlanksis.”

Kella neljaks lõpetasid tuukrid oma tööpäeva ja kadusid kiiresti mööda paksu lumme tallatud sügavat rada Pritšali kõrtsist mööda kesklinna suunas. Tavaliselt seisis Dromia laevaremonditehases või Primorski vastas üle Krašeninnikovi lahe samanimelisel poolsaarel asuva Rõbatši asula tuumaallveelaevade baasis, kus teostas kaide veealuste osade kontrolli ja remonti, kuid detsembrikuuks oli linn palunud tuukreid appi linnakai veealust osa kontrollima. Linnakai oli koht, kuhu kaks korda päevas sildus väike kaatrikõkats uhke nimega Vitjaz, mis pidas ühendust Primorski ja Petropavlovsk-Kamtsšatski vahel. Sildumispaik linnakai ääres oli Dromia meeskonnale väga meelepärane ning seda juba kas või sellepärast, et linnakese ainuke restoran Pritšal oli laevast kiviga visata. Olles tehases või allveelaevade baasis, oli linna tulek seotud pika bussisõiduga, pealegi ei liikunud ühistransport enam pärast kella ühtteist öösel, mis oli restorani küllastajatele väga varane aeg või nagu pootsman arvas: „Siis see õige pruutide jagamine alles pääle hakab.” Samuti tõi mujal seismine kaasa selle, et laevale pääs oli seotud lubadega, mis meeskonnal olid taskus olemas, kuid neidudel, keda sooviti laeva tuua, küll mitte ning see tekitas probleeme, sest mitte kõigil naisinimestel polnud linnas omaette elamispinda. Kuntura Jakov, tuukribrigaadi ülemus, oli sõjaväelaste käest uuest linnas valminud majast laeva jaoks välja rääkinud kaks ühetoalist korterit, kuid neis puudus mööbel täielikult. Oli vaid neli seinu, mille kohta pootsman kobises, et pidi rohkem nooremate meeste löbu olama, vanema inimese põlved äi pidavat kõva pöranda pääl turnimist vastu. Mööbli puudumisele vaatamata oli ka nende korterite kasutamiseks laevas järjekord. Volmer nõjatus roolimaja illuminaatorile ja vaatas

linnale, kus majade akendes süttisid üksteise järel tuled. Detsembris oli paks lumi maha tulnud. Liialdamata võis öelda, et mõned päevad tagasi sadas ühe ööga alla ligemale meetrine lumekiht. Nüüd kattis soliidne valge vaip majasid, teid ja pargipuid, mis ümbritsesid valvuritena hangedesse uppunud restorani Pritšal. Öues valitses paras külmakraad ja ilusamat talveilma oli raske ette kujutada. Naerdes, vesteldes ja omavahel elavalt žestikuleerides laskus trepist kaile punt Dromia meremehi. Vanemtüürimees viipas kaptenile hüvastijätuks ning lõbus salk võttis lumiste puude ja põõsaste vahel kursi vilkuvale sinisele neonkirjale „Pritšal”. Jaak istus roolimehe tooli. Täna-seks olid nad peaaegu viis kuud Kamtšatkal veetnud ja seda tuli küll mainida, et see kant oli üks imedemaa. Kus mujal oleks olnud mõeldav, et kai ääres seistes võis laeva ahtrist sisseviidavast võrgust mõne tunni pärast välja noppida paarikümne kilo ringis punast kala. Täna selgi päeval oli messiruumi külmkapis kolm kolmeliitrist klaaspurki punase kalamarjaga, kust igaüks võis soovi järgi kulbiga aerutada nii palju, kui talle just kõhtu mahtus. Muidugi pidi selle püügiga ettevaatlik olema – kuulu järgi oli kalakaitse siinkandis väga terava silmaga, aga enamasti seisis Dromia kinnises tsoonis, kuhu eraisikutel polnud luba siseneda. Paarikümne kilomeetri kaugusel Primorskist asusid Paratunka kuumaveeallikad, kuhu Dromia meeskonnal oli vahel võimalus pühapäeviti lõõgastuma sõita. Hea tunne oli ennast lumehangede keskel kuumas vees leotada ja Viljutšinski sopka lumiseid nõlvu vaadata. Kõik see oli meeldiv, kuid paraku tuli Jaagule ikka sagedamini meelde suur konteinerlaev Louise Borchard, mida ta oli Singapuri reidil külastanud. Ning vägisi tikkus meeltesse häiriv küsimus: kas sa, mees, sellepärast nühkisid Leningradis kuus aastat koolipinki, et nüüd sellise pisukese laevukesega Vene armee ohvitseride kamandamise all ühe kai juurest teise juurde aerutada? Kas see oligi siis see avameri, millest sa lapsepõlves unistasid? Arusaadavalt oli ta küll kodumaast mitmekümnete tuhandete meremiilide

kaugusel, kuid siiski polnud tegu avamerega. Üha sagedamini ja enam hakkas see mõte meest painama. Ka unenägudesse olid ilmunud suured ja uhked laevad ning kauged ja huvitavad maad, ärkamine aga tekitas uut kibestumist. Muidugi mõistis Jaak, et sellist palka nagu Kamtšatkal ei teeniks ta tänapäeva Eestis kusagil, olgugi et osta polnud selle raha eest ka enam midagi. Nagu oli segane ja selgusetu Eestis valitsev olukord, nii oli selgusetu ja segane ka Jaagu isiklik elu. Tahtmatult libises mehe mõte Juuljusele ja ta naeratas endamisi. Vastu ootusi leppis poiss Jaaguga üsna lihtsalt – Juuljus oli leplik laps. Kõik vabad minutid, mis Volmeril töö kõrvalt Tiptonil üle jäid, pühendas ta pojale, veetes temaga koos aega nii linnas kui ka maal Luhamõisas ema Meida juures. Olgugi et vanaema vanus lähenes 75 aastale ja tervis polnud enam kõige parem, tundis ta pojast ja poja-pojast suurt rõõmu. Ta oli küll vahetevahel käinud linnas Juuljust vaatamas, kuid ei julgenud nõrga tervise pärast poissi maale enda kantseldada võtta – seda rõõmsam ja õnnelikum oli ta aga nüüd. Enne kui Jaak end seekord Kamtšatkale sättis, pidasid nad koos ülejäänud laste ning Saima ja Marjuga 31. juulil laste päevahoius maha Juuljuse teise sünnipäeva. Perenaised olid valmistanud uhke tordi, millel kiri „Juuljus” ja suur number kaks. Üllatas, kuidas kaks selles valdkonnas võõrast naist olid mittemillestki erafirma käima pannud ja said väga hästi hakkama. Samuti üllatas Jaaku naiste omavaheline suhe – õrnad käepuudutused, hellad salapilgud ja soojad sõnad, mida polnud kuidagi võimalik teisiti mõista. Saima, see endine meestehirm ja salakari, oli täiesti muutunud ja, nii imelik kui see ei tundunud, ka armunud ning polnud kahtlust, kellesse. Kõik see tundus Jaagule esialgu väga võõrastav, kuid pikemalt järele mõeldes kehtas ta endamisi õlgu ja arvas, et see ei puutu temasse. Saima, kes polnud sugugi rumal, märkas Jaagu üllatunud pilku ja, jäädes mehega kahekesi, kui Marju Juuljuse vankrit õue lükkama läks, vaatas Jaagule silma ja lausus otsekoheselt:

„Sa kindlasti imestad, Jaak, kuid mina olen oma õnne leidnud.” Nähes meest õlgu kehitamas ja silmi peitmas, lisis ta otsustavalt: „Jaak, armastus on sootu, peaasi, et see oleks olemas.” See oli öeldud nii siiralt ja ausalt, et kohmetunud mees, viibates peaga Saima paisunud keskkohale, ei osanud küsida muud, kui:

„Aga mida lapse isa asjast arvab?” Nüüd tekkis naise näole pilkav naeratus:

„Nagu sa, Jaak, väga hästi tead, pole lapsetegemisel teps mitte armastust tarvis.” Kohe meenus mehele joomase Saima visiit tema juurde Tiptonile Kesva sadamas ja läbi pisarate endast pigistatud tõdemus: „Isegi sünnipäeval ei ole mind kellelegi tarvis.” Nagu aimates mehe mõtteid, lisis naine: „Mul on nüüd keegi, kellel on mind vaja, nagu ka minul on teda vaja ja see annab elule uue mõtte.” See oli kuidagi nii targalt öeldud, et selliseid sõnu poleks Volmer endise Saima suhu küll passitada osanud. Ta tõstis pilgu, vaatas naist, kes teda hindavalt seiras ja kehitas õlgu:

„Saima, kes olen mina, et teid siin arvustama hakata. Seni pole ma endagi pereelu joone peale saanud, mis siin muust rääkida.”

„Küll sa ka selle korda saad,” muigas Saima lohutavalt. „Naistesugu ei ole maailmast otsas ja minu arvates pole ka sinul endal häda midagi.” Vägisi kippus Jaagule keelele lause „aga kui nad kõik hakkavad naisi eelistama”, kuid sai oma sõnal sabast ja pomises:

„Saima, merel naisi ei ole.” Siis vahetas ta kiiruga teemat ja päris naise kõhule osutades: „Millal tähtaeg kukub?” Hajameelselt silitas naine üle kõhu ja lausus unistavalt:

„Tohtrid pakuvad septembri algust.” Jah, tõepoolest oli see hoopis keegi teine Saima, kes seal unistavalt kõhtu silitas ja kaukusse vaatas.

Roolimaja ukse mürtsatus ja trepist üles tulevate sammude tümpsumine katkestasid kapten Volmeri mõttelennu.

„Eestlane ole, eestlaseks jäe, hiinlaseks põle mind loodud mette,” kostis jorisev hääl ja peagi ilmus treppidelt nähtavale pootsman Mani sakris soenguga peanupp, millel poolviltu istus sonimüts. Kõik olid harjunud pootsmani selle kuulsa peakattega nägema ja vanemtüürimees Käsk, kes oli Mani juhuslikult Kuressaare turul ilma sonita kohanud, ei tundnud meest ära. Laevas liikus kõlakas, et Draakonil pidi soni isegi magamise ajal peas olema. Aga üks oli küll kindel – kui meeskond käis nädalas kolm korda kohaliku kooli võimlas võrkpalli mängimas, oli Manil soni alati peas.

„Mani, kurask, kas sa saunas käid ka soniga?” hirnusid laeva irvhambad küsida, mille peale pootsman kostis:

„Vaada, te olete neid pilte kõik näind, kus meite suur juht ja õpetaja Lenin pääl oo. Küll tassib ta palke, peab püüne päält kõnet, vahib onnist välja ja igal pool oo tal soni peas. Küll oo siis soni ikka üks vägev peavari, et seda kõikide piltide pääl järeltulavatele põlvedele näidatakse.” Tegelikult oli see, et meeskonnal võimaldati kolm korda nädalas kohaliku kooli võimlat võrkpallimänguks kasutada, kõik pootsmani teene, kes oskas koos oma soniga keskkooli kehalise kasvatuse õpetaja Ljuda pea segamini ajada. Kõige imelikum oli asja juures see, et naistele meeldimiseks ei pidanud Mani ise midagi ära tegema – lihtsalt on üks sort mehi, kellele õrnem sugupool otse kleebib külge, ilma et nad ise selleks midagi korda saadaksid. Pootsmani puhul oli pigem raskem juhus see, et teisi naisi tuli tema ümbert kaikaga eemale peletada, sest muidu oleks Ljuda armukadeduse tõttu meeskonna võrkpallitreeningud ära lõpetanud ja seegi vaheldus kadunud. Volmerile meenus kahe kuu tagune draama, kui Saks oli Pritšalist kaasa haakinud kaks vaba daami ja nendega kuhugi korteri peale purjetanud. Järgmisel päeval oli transvaal lahti ja saali keeld kehtis Dromia meeskonnale terve nädala, enne kui pootsman suutis punaste nelkide, karbi kompvekide ja šampusega asjad joone peale aidata.

„Noh, kaptenisaks, mida sina sii veel passid? Teised panid kut üks udujutt Pritšali poole minema. Ma vaatsi, Prikasi tagant küttis lumepilv ülesse, kui ta läbi hangede kupatas.” Jaak raputas pead:

„Pole nagu isu kuhugi minna.”

„Ägas sa hakka haigeks jääma?” manas Draakon kaastundliku näo ette. Volmer lõi käega ja astus treppidele:

„Lähen kajutisse ja viskan parem pikali.” Jõudnud kajutis diivanile istuda, helises laual telefon.

„Nii pailu, kut mo silm seletab, äi tule sul magamisest mitte midagist välja. Minu meelest hojab üks Nineli-nimeline naisterahvas kangekaelselt kurssi Dromia pääle. Kas vetad ta ise vastu vei ...” kostis telefonist pootsmani õrritav hääl, mis jättis lause lõpetamata.

„Hea küll, pootsman, saan hakkama,” ühmas Volmer ja astus koridori. Kohe mürtsatas ka välisuks ja koos pahvaku värskes õhuga vupsas tekist koridori punapõskne säravate silmadega Ninel, kes kiirustas kapteni juurde ja haaras ta kirglikult sosistades embusse.

„Jaak, pagan, kuidas ma sinu järele igatsenud olen, armas, kallis.” Naine kattis mehe näo rutakate suudlustega, surudes end tugevasti tema vastu. Volmer lükkas ukse seljaga lahti ja tõmbas saabuja kiiruga kajutisse, sulgedes ukse nende järel.

„Oota nüüd, Ninel, oota,” pomises ta naist tõrjudes, „võtame kõigepealt ikka kasuka maha.” Viimast ei lasknud saabuja kaks korda öelda. Põrandale pudenesid kasukas, müts, kindad ja sall, sama teed läksid ka seelik ja valge pluus. Kapten Volmer jäi silmitsi poolpalja kauni naise kehaga, mida kattis pitsiline õrnroosat värvi aluspesu. Kõrgete kontsadega kirsipunaseid talvesaapaid Ninel jalast ei võtnud. Nähes kapteni üllatunud ilmet, päris ta kavalalt:

„Kas midagi ei meeldi?” Praeguses olukorras eitavalt vastata oleks nõudnud väga suurt vaprust ja ega mehele selleks aega antudki. Peibutavalt puusi õõtsutades lähenes venelanna Jaagule, vaatas talle pikkade ripsmete alt pruunide silmade looritatud pilguga otsa ja asus kiirelt

pluusinööpe lahti päästma. Kui Volmer oleks öelnud, et see kõik talle ei meeldi, oleks ta pidanud suisa valetama. Vene naised, keda Jaak oli ka varem kohanud, olid juba kord sellised – kui nemad midagi tahtsid, siis tagasi hoida polnud neid enam võimalik, kui sa just ei soovinud endale eluaegseid vaenlasi soetada. Jaak lasi end tormist kaasa viia ja ronis pükstest välja. Kirglikult ohates ja lembesõnu sosistades kattis venelanna mehe keha suudlustega, liikudes huultelt rinnale, siis kõhule ja sealt edasi ka allapoole. Arusaadavalt mõjutab taoline käitumine ripporganeid, mis sellisel kohtlemisel kuidagi enam paigal püsida ei soovi. Kangekaelselt ajas väikemees end sirgu ja vastu lähenevatele narritavatele huultele. Ninel jätkas suudlust, piiludes meest kavalalt naeratades silmle vajunud blondi tuka varjust ja pomises itsitades:

„Äratus, meil on äratus.” Samas haarasid ta huuled jäigalt punaseks tõmbunud pead ja naise salakaval keel ärritas väikemeest võimatu-seni. Jaak tõstis Nineli ropsuga kirjutuslauale, asetas ta talvesaabastes jalad oma õlgadele, lükkas kangelase õrnroosade püksikeste vahelt sisse ja jõudis ühe lükkega eesmärgile, mille peale külaline heledalt kiljatas. Jaak lootis, et messiruumis ei ole õhtul enam kedagi, keda oleksid Nineli hääled häirida võinud, sest häälekust külalisel jätkus. Küll ta niutsus, kutsus jumalat appi ja karjatas, kui miniorgasmid teda tabasid. Jaak püüdis armatsemise hääli summutada, surudes peopesa naise huultele, kuid pidi aietades käe eemaldama – Nineli teravad hambad olid sinna veritseva jälje jätnud. Naine ei märganud aga midagi, vaid häälitset ja rähkles, nii et kirjutuslaud kääksus, ning värises lõpuks üle keha, kui suur orgasm teda tabas. Ka Jaagul polnud pikka pidu ja nii toetus ta nüüd naise rinnale, tundes, kuidas partner tema all nihelema hakkab.

„Mis viga, Ninel?” küsis ta üllatunult.

„Astu kõrvale,” palus naine. Jaak tõusis. Kaaslane ajas end oiates laualt jalgadele, sirutas virila näoga selga ja masseeris käega tagumist poolt.

„Milles asi?” ei mõistnud Jaak Nineli muret.

„Vaata ise,” pööras külaline pahuralt oma kauni tagapoole Jaagule vaatamiseks. Tõepoolest nägi mees punast triipu partneri tagumikul, mille sinna oli hõõrunud kirjutuslaua terav äärelaist.

„Miks sa mulle varem ei öelnud?” imestas Jaak.

„Ei olnud aega märgata,” turtsatas Ninel käega kannikaid masseerides.

„Mis tähendab, ei olnud aega?” imestas Jaak. Naine astus mehe juurde, haaras tal kahe käega kaelast, surus keha tema vastu ja sosistas:

„Ma nii igatsesin sinu järele, kus siin enam aega oodata.”

„Sellisel moel võid ennast surnuks keppida,” raputas Jaak pead ja istus diivanile.

„See on nüüd küll kõige väiksem viga,” sosistas naine kavalalt ja istus mehe kõrvale, silitades hellalt ta paljast reit.

„Kuule, Nelli, pea nüüd hoogu, sa tapad meid ära,” muigas Jaak, kasutades lühendit naise nimest.

„Mismoodi tapan,” teeskles naine mõistmatut, „juba terve nädala pole me sinuga kohtunud.”

„Ise ütlesid, et sinu mees on rajooni ringreisilt tagasi,” pareeris Jaak.

„Noh, on ja mis siis? Ta on ka täna tagasi,” noogutas külaline energiliselt oma blondiks värvitud pead.

„Kuidas sa siis kodust tulema said?” imestas Volmer, kelle pilk langes seinakellale, mis näitas kaheksandat õhtutundi.

„Aleksi sõitis sõpradega Paratunkale niinimetatud lõõgastusele,” viimast sõna venitas naine osatavalt, „ja arvata võib, et laekub alles hommikul, kui siiski.”

„Aga kui tuleb varem,” irriteeris Volmer.

„Kui tuleb varem, siis tuleb varem, mul kama, nagunii temast tolku pole,” oli naise hinnang ja ta kummardus meest suudlema. Ootamatult helises telefon.

„Ära võta, las helistavad,” sosistas Ninel, püüdes Jaaku takistada.

„Ma kuulen,” tõstis kapten toru.

„Vaada, nüüd oo söuke asi, kaptenihärra, et ma ole sunnitud sind tülitama. Meitele tuli laeva üks haruldane külaline, kes tahaks sind kangesti nähja.”

„Mis jutt see on,” imestas Jaak, „külaline ja sellisel kellaajal?”

„Anu tuli ja ütles, et tahaks kangesti nähja naabripoissi, kes olla teda ise siia puha külla tellind.” Kuuldu oli nagu sahmakas külma vett vastu nägemist.

„Pootsman, kus ta on?” päris Volmer, vaadates ähmiga kajutis ringi.

„Paes oo nad koos noorsandiga mo juures sildas. Kas saadan alla?” küsis pootsman ja ta hääles kõlas varjatud narritamine.

„Ei, ei, pootsman,” kiirustas Jaak vastama, „ma ajan püksid jalga ja tulen ise teie juurde silda.” Ta pani telefonitoru käest ja asus Nineli imestava pilgu alla kiiruga riietuma.

„Ninel, pean kohe silda minema, staabist tulid kohalikud ülemused ja tahavad minuga rääkida. Kahjuks pead sina nüüd küll lahkuma.”

„Miks siis,” venitas naine oma ilusad huuled solvunult torru ja kordas, „ülemused tulid, ülemused tulid. Küll nad lähevad jälle, ega nad teile ööbima jää.”

„Nelli, nii on praegu vaja,” ütles Jaak naisele riideid ulatades kindlal toonil.

„See on küll ebaviisakas,” torises Ninel mossitades ja riideid selga ajades, „millal me siis jälle kokku saame?”

„Ma tulen homme linna täitevkomiteest läbi, siis räägime,” rahustas Volmer külalist ja lisas, „võib-olla leiame isegi võimaluse Pritšali tantsima minna.”

„See oleks küll tore,” löid naise silmad särama, kui ta Jaagul kaelast haaras ja teda kirglikult huultele suudles. „Vaata, et sa homme tuled,” ütles ta ükselt ja lahkus välistekile. Jaak tõmbas käega üle juuste, heitis kontrolliva pilgu peeglisse ja astus siis roolimaja treppidele.

II PEATÜKK

„Vaada, see vigur ning see asi,” lükkas Olev Räim prillid otsmikule ja sihtis peainseneri, kes närviliselt laua taga suitsu kiskus, „kuidas siis lapsuke ka elab?” Räpakalt nipsutas Kalle Karask tuha sigareti otsast tuhatoosi ja turtsatas:

„Kust kurat mina seda teadma pean?” Olev kissitas silmi, nii et kurrud silmanurkadest laiuli jooksid ja laiutas käsi:

„No, naljamees, oled sa isa või ei ole? Seda ikka tead, mis haraline ta on?” Vihaselt tõusis Kakuke toolilt, lükkas õhuakna valla ja käratas:

„Mida kuradit sa urgitsed?”

„Einoh, kui ei taha, ära räägi,” teeskles püügiosakonna ülem huvi-puudust, „aga mina nägin Saimat eile pargis kärü lükkamas ja eks ma sellepärast küsisin.” Kalle kustutas sigareti tuhatoosi ja võttis uuesti laua taga istet.

„Niipalju ma tean, et tegu on tüdrukuga ja nimeks sai Ella,” ühmas ta silmi peites, „aga ega mulle sellest rohkem ka räägita.” Siis vaatas ta seinal rippuvat gravüüri, kus kalurid ikka endiselt merele läksid, ja pomises: „Septembris, kui Saima haiglast välja tuli, helistas mulle ja andis teada, pärast seda on vaikus.”

„Einoh, naljamees,” imestas Vigur prille ninale langetades ja kaaslast läbi nende tähelepanelikult silmitsedes, „minu teada saab telefoniga mõlemat pidi helistada.”

„Saab helistada, saab helistada,” kordas Karask vihaselt, „mida ma sinna ikka helistan, kui antakse mõista, et mina pole mittekeegi.”

„Aga kas siis oled?” irriteeris Räim muiates. Pahaselt puhisedes läitis Kalle Karask uue sigareti. „Vaada, see vigur ning see asi,” nooksas Räim peaga, „sul läheb viimasel ajal suitsu nagu leiba.” Peainsener

vaatas sigaretti oma näppude vahel, krimpsutas nägu ja kustutas vastläidetud suitsu tuhatoosi. „Juba parem,” kiitis Vigur ja päris diivanilt tõustes, „mis sa arvad, kui korraldaks katsikud? Võtaks kontorinaised ka punti ja teeks sinna pargi äärde visiidi.”

„Mis jama sa, Olev, ajad!” jäi Karaskil üllatusest isegi suu lahti ja ta kukkus kätega vehkima. Räim astus paar sammu lauale lähemale:

„Vaada, see vigur ning see asi, kui mina selle ettepaneku teen ja naised kampa kutsun ning siis sina ka meiega ühined, pole selles midagi kahtlast ega laiduväärset – vastupidi, see oleks igati viisakusvisiit kolhoosi juhtkonna poolt.” Mida Kakuke oleks asjast arvanud, seda Räim kuulda ei saanud, sest telefon peainseneri laual helises.

„Kalle Karask, kalurikolhoos Kaluri Poeg, kuulen,” haaras peainsener päästva telefonitoru. Vastust kuuldes ronisid mehe kulmud kõrgele laubale: „Oi, Veera Aleksandrovna, teist pole nii kaua kuulda olnud, arvasin, et olete meid juba unustanud.” Rääkides vehkis mees käega, näidates Räimele, et see uuesti diivanil istet võtaks. „Ah helistate Olev Albertovitšile, kuid keegi ei tõstnud toru,” ütles Kalle Räime poole silmi pööritades, „aga Olev on siin, ma võin toru talle üle anda.”

„Pole vaja, Kalle Johannesovitš,” kostis vastuseks, „nagunii oleks mul tarvis teie mõlemaga rääkida või veel parem kohtuda.” Veidi aega valitses mõtlik vaikus, enne kui venelanna arutlevalt jätkas: „Mäletate, kui me viimast korda Saaremaal kohtusime, oli juttu koostööst.” Natuke aega valitses jälle vaikus ja Kalle kutsus Olevi käeviipega telefoni haarama.

„Tere, Veera Aleksandrovna,” ütles Räim.

„Oi, tere, Olev Albertovitš,” siristati vastuseks, „te vist kuulsite, millest meil Kalle Johannesovitšiga jutt käis. Mis te asjast arvate?” Vigur lükkas prillid otsmikule ja kibrutas mõtlikult laupa:

„Veera Aleksandrovna, ma ütlen teile samad sõnad, mis tol viimasel korral – enne, kui milleski kokku leppida, peame teadma, millest on jutt.”

„Selge, mis siis ikka,” kostis reipalt vastuseks, „küsisin sellepärast, et teada saada, kas asi teid üldse huvitab. Sel juhul saaksin teid asjaomaste inimestega kokku viia.” Enne jätkamist pilgutas Vigur Karaskile vandeseltslaslikult silma:

„Mis siis ikka, Veera Aleksandrovna, Saaremaa tee on teile tuttav, tulge aga, küll siis arutame.”

„Kas teie Moskvasse ei tahaks sõita?” päriti telefonist lootusrikkalt. „Kulutused maksame meie kinni.”

„Veera Aleksandrovna, kui te mäletate, siis ühtede kulutustega meil siin just olid probleemid,” raputas Räim pead, nagu oleks naine seda näha võinud, „pealegi on meil kolhoosis kibekiired ajad, nii et kuhugi sõiduks ei ole küll aega.”

„Oleme kuulnud, oleme kuulnud,” nõustuti telefonis üleolevalt, „teil käib seal kiire aktsiaseltside moodustamine. Ma vaatan, mida annab ära teha ja annan teada.” Siis lisas naine kelmika häälega: „Ilusat päeva, Olev Albertovitš, ja tervitage minu poolt Andres-poissi.” Mõtlik nägu ees, pani Räim toru hargile ja istus diivanile.

„Vaada, see vigur ning see asi, see vene mamsel on nagu ohakatutt püksiperse küljes.”

„Päh,” löi Kalle käega, „saatnud ta pikalt, sitta meil tarvis mingite imelike äridega tegeleda. Aga igal juhul on kahtlane, kui Veera käib selle ümber, nagu luuraks kass koorekirnu.” Telefonikõne lükkas Viguri peas kõik rattakesed jälle liikuma, kui ta prillid eest võttis ja neid usinalt taskurätiga lihvima asus. Kunagi oli Kalle sõbra käest isegi küsinud, miks, pagana pärast, ta alatasa neid prille nühib, mille peale Vigur kavalalt silmi kissitades vastas: „Klaarim pilk, klaarimad mõtted.” Räim tõstis vaateklaasid ninale ja sihtis näpuga kaaslast laua taga:

„Agent Kiisk, oled sa unustanud dokumendi, millele allkirja andsid?”

„Kurat, Olev, mis jama sa ajad? Need asjad on ammu unustatud,” vihastas Kalle ja urgitses pakist sigareti.

„Meie võime sinuga ju unustamist teeselda, kuid kusagil seal,” sihtis Viguri põial lage, „seda ei unustata.” Närviliselt mudis Kakuke sigaretti, nii et sellest jäid järele ainult ribad, mis ta kätt raputades tuhatoosi puistas.

„Kurat, sinu idee oli neile paberitele alla kirjutada,” süüdistas ta kaaslast.

„Oli,” noogutas Olev nõustudes, „ja nüüd tuleb asjaga edasi minna, kuni oma indulgentsid tagasi saame.”

„Päh,” löi Kakuke lootusetult käega, „mis KGB käes, see selle lõugade vahel.”

Villem Moora oli Saaremaal ja kohtus Mait Looganiga Piraadi Keldris. Viimasel ajal olid mehed püüdnud kohtuda regulaarselt, põhjuseks asjaolu, et majoril kui paberite järgi endisel dessantväelasel oli õnnestunud sattuda Rahvarinde turvateenistust juhtiva endise armeekaaslase Jüri Malmi vaatevälja, kes ka teda sinna värvata soovis. Arusaadavalt ei saanud erirühma Nabat ülem Moora seda salaja teha. Oma otsestele ülemustele KGB-s oli Villem seda serveerinud kui operatsiooni Kameeleon järgmist ja kõrgemat järku, sisseimbumist Rahvarinde kaitsestruktuuridesse. Kõik see aga tähendas iganädalasi raporteid sellest, mis Rahvarinde tagatubades toimus, ning siinkohal pidi vaene major üsna kõvasti pead vaevama, et ettekanded oleksid tõetruud ega sisaldaks samas kahjulikke andmeid Rahvarindele ega Eesti Vabariigile. Polnud midagi öelda – mäng käis noateral. Jüri Malm oli teadlik Villemi seotusest KGB-ga ja loa majori kaasamiseks oli ta omakorda saanud Rahvarinde juhilt Edgar Savisaarelt. Seni oli Loogani ja Moora vaheline jutt jäänud umbisikulisele tasandile, olgugi et Mait oli Villemi suhet uute loodavate jõustruktuuridega juba nende esimesest kohtumisest saadik kahtlustanud. Ka endale oli Mait Loogan viimase aasta jooksul läbi mõelnud tegevuskava. Juba ammu oli selge, et NSV Liidu nimeline raudteerong on rööbastelt

maas ja kihutab täie auruga kindla huku poole. Samuti oli ilmne, et Eesti Vabariigis, mis kehtis paberite järgi 19. novembrist 1989. aastast, on KGB täielik võõrkeha, mille olemasolu peaks peagi lõppema, kui just Vene armeed sisse ei tooda ja kõike tagasi ei pöörata. Siit siis järeldus, et nii- või naapidi võis Loogan, kasutades oma ametiposti, Eesti riigile kasulik olla. Naiivne oleks mõelda, et mingi maakonna KGB osakonna ülem suudab oluliselt mõjutada poliitika käiku. See mäng käis ikkagi kõrgemal ja pealinnade tasandil, kuid midagi, kui asi teravaks kisub, saaks ta kindlasti ka Saaremaal ära teha – kas või mõjutades sõjaväe ülemusi, kellele KGB oli endiselt ähvardav ja lugupeetud organisatsioon. Polkovnikul ei olnud kerge taluda kohalike inimeste põlastavat ja kriitilist suhtumist, kes nüüd suisa avalikult nõudsid KGB hoone kinnipanemist ja dokumentide avalikustamist. Loogan oli isegi kohalikus ajalehes Saarte Häääl avalikult üles astunud ja vastanud inimeste küsimustele, püüdes jääda nii neutraalseks, kui selles ametis oli võimalik jääda. Sellised olid polkovniku mõtted, kui ta vestluse teemat muutis:

„Mulle laekus info, et järgmisel nädalal külastab Saaremaad ajalehe Pravda kolleegiumi liige Pjotr Ljubitski, kes seni nädalakese Mandri-Eestis ringi tuuritab.” Major noogutas teadjal moel pead.

„Selliseid kõrge lennuga linnukesi saab meie kandis imeharva näha,” ütles polkovnik arutlevalt, „ja see on huvitav mõttepunkt. Mida on sellisel mehel nii keerulisel ajal asja kuhugi provintsi, samas kui Moskvast vuhib käia Rahvasaadikute Kongress ja põnevat materjali ajalehele on jalaga segada.”

„Olen kursis. Sain vastava info Jüri Malmilt, kes oleks tahtnud mind tema saatjaks sokutada, kuid kahjuks ei võimalda seda minu salajane staatus,” selgitas Moora.

„Külaline pidi Saaremaal veetma paar päeva,” jätkas Loogan, „mille jooksul soovib tutvuda kolhoosiga Kaluri Poeg, liha- ja piimatootmis-koondisega ning näha, kuidas elavad lihtinimesed ja rannakalurid.

Selline oli eelnev info, mille saime maakonna parteikomiteest, kuid KGB kanaleid pidi ei ole mulle mingit teavet laekunud.”

„Ametlikult on tegu ajakirjanikuga,” venitas Moora arupidavalt.

„Kuid millise ajakirjanikuga ja millisest lehest. Partei hääletoru juurest. Tavaliselt oleks sellise tegelase puhul ka meie kanaleid pidi laekunud info, et kindlustaksime kõrge külalise visiidi,” lisas Logan oma arvamuse. Villem Moora trummeldas arupidavalt sõrmedega lauale.

„Tead, kes Ljubitskit saadab?” küsis ta kaaslast seirates. „Priit Paljas, kaua aega Moskvast Eesti raadiot ja televisiooni esindanud seltsimees, kes väidetavalt olla teda ise siia kutsunud.” Oodanud ära, kui Oksana tõi praed lauale ja eemaldus, kummardus Villem üle laua lähemale ja lausus vaikselt häälel:

„Mait, kas sa tead, kes on selle Moskva-saksa Volga juhiks?” Loogan kehitas õlgu:

„Võib arvata, et see mõni meie firma poiss ikka on ja ega see Ljubitski ise ka puhas vend ole. Meie firmas on ajakirjandust ennegi kattevarjuna kasutatud.” Major löikas eskalopist tüki ja suunas selle, mõtlik ilme näol, kahvliga suhu. Mälunud korralikult, lausus ta:

„Ljubitski kohta mul andmeid pole, kuid Priit Paljas on meie firmas arvel juba ammustest aegadest ning mis kõige huvitavam, autojuhiks osutus Skrjabin, Petr Aleksejevitš, 34-aastane kapten kuuendast osakonnast.”

„Oota-oota,” pani Loogan üllatunult kahvli käest, „samast osakonnast, mille kirjas on ka Veera Sverdļjuk.”

„Just nimelt,” noogutas Villem nõustuvalt ja mehed vahetasid mõistvaid pilke.

„Ja nüüd tahab Ljubitski tutvuda kalurite eluga Saaremaal,” kordas Mait arupidavalt ja asus keskendunult prae kallale.

„Selle puhul teeme ühe pisikesest tribitski,” lausus Villem, haaras härmatanud karahvini ja valas pitsid täis.

Asta Kuljus jäi täna hilja peale. Laste päevahoiu teised kasvandikud olid kõik juba ammu koju viidud, kui arstiproua hingeldades kohale jõudis.

„Vabandage mind, haiglas oli täna hullumeelne päev,” alustas ta juba ükselt patukahetsust, kui mütsi raputades ja palitult lund maha pühkides esikus peatus. Maret tormas jooksujalu ema juurde, hüüdes juba eemalt:

„Emme-emme, tule vaata, Juuljus oskab juba klotsidest maja ehitada!” Marju, kes koridori tohtriprouale vastu tuli, lausus rahustavalt:

„Asta, pole hullu. Maret ongi meil rohkem kasvataja kui hoolealuse rollis, nii et meil on kõik hästi. Võtke palitu seljast, joometeed, kindlasti pole teil haiglas selleks aega olnud.”

„Kas ma hakkan tüli tegema,” kahtles Asta.

„Võtke riideid vähemaks, meil on siin üsna soe,” kamandas naeratades ka Saima, kes oli, Ella kätel, samuti tohtriprouale vastu tulnud. Kärseitult astus Maret ema juurde, sikutas teda mantlivarrukast ja kutsus:

„Tule, tule, emme, tule juba! Ma näitan sulle, kuidas ma Juuljuse torni ehitama õpetasin.”

„Oota, Maret, oota nüüd,” vabastas doktor Kuljus oma käe, „enne tuleb ikka palitu seljast võtta.”

„Välisjalatsid tubaste vastu vahetada, käed pesta ja alles siis võib väikelaste juurde minna,” katkestas väike neiu ema. Muiates vangutas Asta Kuljus pead, riputas palitu varna, võttis talvesaapad jalast ja kadus käsi vastu külmast punetavaid põski hõõrudes duširuumi ukse taha. Oodates ema väljumist, tammus Maret koridoris kärseitult jalalt jalale ja kiirustas siis koos temaga elutuppa, kus vaibal istuv väikemees keskendunult klotsidest torni ladus. Ka Marju ja Saima olid astunud elutoa lävele. Juba oli kolm klotsi üksteise otsa sätitud, kui Juuljus üle öla vaatas ja külalistele naeratas, ise samal

ajal neljandat klotsi tornile tõstes. Paraku ei olnud torniehitaja veel nii proff, et oleks võinud ehitusprotsessi pimesi toimetada ja kolinal varises kõik eelnev nüüd kokku. Kohe muutis selline tööõnnetus ehitusbrigadiiri meeleolu morniks ja ta nägu vedas vihaselt krimpsu. Hoogsalt kätega vehkides saatis raevukas ehitaja klotsid valju karjumise saatel üle põranda laiali. Ei jõudnud naised veel A-d ega B-d lausuda, kui Maret vihase väikemehe juurde kükitas ja teda rahustaval häälel lohutada võttis.

„Jull, pole häda, sa oled tubli poiss ja saad hakkama. Näe, Maret aitab,” korjas neiu klotsid kokku, asetask need poisi ette hunnikusse ja õpetas, „vaata, Jull, vaata, see on nii lihtne. Pane ikka üksteise otsa, saad hakkama küll.” Naised vahetasid pilke. Nähes lapsi põrandal, hakkas Ella Saima süles rabelema, küllap oli ka temal soov majaehitajaks saada.

„Lähme kööki,” kutsus Marju sosinal, „las nad askeldavad, Maret tuleb ilusasti toime. Ta on Juuljusele täitsa ema eest, poiss kuulab teda ja käib kogu aeg sabas.” Viimast lauset öeldes sigines Marju laugele üksik pisar, mille ta sealt vargsi ära pühkis, kui nad kööki sisenesid. Laps kätel, astus Saima sõbranna juurde ja silitas hellalt üle ta põse. Võeti istet köögilaua taga ja Saima, tõstes Ella Marju sülle, asus toimetama, otsides külmpapist söödavat ja pannes teekannu pistikusse. Saima hell ja õrn žest tundus doktor Kuljusele veidrana. Kui aus olla, oli ta juba ammu täheldanud Pipi personali erilist omavahelist suhet, kuid ei olnud sellele süvenenult mõelnud, aga täna oli ta uuriv pilk kuidagi kauaks sõbrannadele pidama jäänud.

„Oi, ärge nüüd minu pärast küll lauda katma hakake, teil omalgi toimetulekuga probleeme,” tõrjus ta Saima askeldamist.

„Pole meil häda midagi,” rahustas Marju, mängitades Ellat, kes püüdis teda juustest haarata, „kui muud pole, siis Kaluri Pojast saame kala ikka.” Saima, kes oli märganud külalise uurivat pilku, istus toolile Asta Kuljuse vastu, vaatas talle otse silma ja küsis:

„Asta, kas tahate Maretit meilt ära viia?” Hämmeldunult ja kohkunult vaatas Marju sõbrannat, olles üllatusest isegi suu lahti unustanud.

„Ei, miks siis?” imestas doktor suuri silmi tehes, olgugi et hakkas küsimuse tagamaid aimama.

„Teile, Asta, pole ju saladus, et meie Marjuga oleme paarisrahvas,” siinkohal aetas Saima käe Marju randmele, mis küll vääratas, kuid jäi paigale. Asta Kuljus langetas korraks pilgu, kuid tõstis selle siis uuesti:

„Jah, tõepoolest on mulle üht-teist silma hakanud, aga ...” Kõheldes ei lõpetanud ta lauset.

„Sellepärast ma küsingi,” jätkas Saima otsustavalt, „kas tahate Maretit meilt ära viia?” Häbipuna põskedel ja ahastus pilgus vaatas Marju etteheitvalt sõbratari.

„Noh, mis siis on,” päris Saima, „selles küsimuses peab selgus majas olema. Parem kui Asta kuuleb seda meie käest, mitte linna lätaradelt.” Külaline mõõtis naisi pika pilguga, enne kui suu lahti tegi:

„Arstina pean ma tunnistama, et loodus on loonud meid meesteks ja naisteks ning seda mitte asjata, sest inimsugu peab jätkuma. Kuid teisest seisukohast võetuna on meile antud ka võime armastada ja selle vastu ei saa keegi. Leian, et pole minu asi teiste inimeste intiimelus urgitseda.”

„Aga kas te ei kardate, et võime Maretit siin päevahoius kuidagi valesti kasvatada?” küsis Saima otse. Doktor Kuljus võttis endale enne vastamist mõtlemisaega.

„Mina kaldun arvama, et lapsel on meeldivam ja parem kasvada sõbralikus ja üksteist mõistvas keskkonnas kui seal, kus tegu on küll heteroseksuaalse, kuid joomaritest perekonnaga.” Nähes naiste üllatunud pilke, kinnitas ta: „Uskuge mind, ma tean, millest ma räägin. Olen seda ise kogunud.”

„Mis siis muud, kui hakkame teid jooma,” ütles Saima reipalt, silitas korraks veel sõbranna õlga ja tõttas keevat teekannu pistikust välja tõmbama.